

Tatabánya térsége az ökológiai válságban

A "Hová tűnik a természet?" előadásban megismert globális összefüggések, drámai jelenségek helyi megnyilvánulásaiba és okaiba pillantottunk be. Szó volt a térség mára már eltűnt és eltűnőben lévő fajairól, illetve néhány konkrét élőhely alakulásáról.

Által-ér

Tatabánya térségének meghatározó vízfolyása, az Által-ér szomorú példája a mai, természetpusztító, vízvezetési célú vízgazdálkodási gyakorlatoknak. Az ér vértesszőlősi, kilométeres nagyságrendű szakaszán egy hazánkban egyelőre ritka invazív faj, a dél-amerikai nagyvirágú tóalma (*Ludwigia grandiflora*) rendkívül tömegessé vált 2018-ban, ami mind árvízvédelmi, mind egyéb hasznosítási problémákat vetett fel - az itt horgászók hetekig, hónapokig nem tudták gyakorolni ezt a tevékenységet. A sűrű, áthatolhatatlan, mélyebb vízrétegek elől is fényt elzáró növénytömeg természetvédelmi szempontból is jelentős gondot okozott.

Tata, nagy aggófű élőhely

Tatabánya tágabb térségének egyik kiemelkedő értéke a fokozottan védett nagy aggófű (*Senecio umbrosus*) ezres egyedszámú állománya. A növényfaj ma mindössze két helyen fordul elő Magyarországon. Itteni élőhelyét, így fennmaradását az invazív fajok terjedése, a beépítés és a klímaválsággal és vízgazdálkodási gyakorlatokkal összefüggő szárazodás, kiszáradás veszélyeztetheti. Korábbi élőhelyének egy részén ma már lakópark áll, megsemmisítve ezzel az évtizedekkel ezelőtti állomány egy részét. A terjedő invazív fajok közül kiemelendő a szibériai som, amely egy egyelőre ritka, itt azonban jelentős problémákat okozó faj, de az országszerte elterjedt aranyvessző fajok (*Solidago spp.*) is veszélyeztetik az élőhelyet.

Tata, Öreg-tó

Magyarország egyik emblematikus vízimadár-vonuló- és telelőhelye a tatai Öreg-tó. A hely különlegessége, hogy egy már így is erősen zavart, sok emberi behatás alatt álló vizes élőhelyről van szó, ezért az újabb és újabb zavarások egyre inkább azt a kockázatot hordozzák magukban, hogy egyes madárfajok egyedszáma lecsökkenhet a területen, megváltozhat az itt telelő csapatok összetétele. Ezek a kérdések mind a városfejlesztés hosszabb távú tervezésében, mind az olyan aktuális kérdésekben kulcsfontosságúak, mint a tó partjára tervezett ötcsillagos luxusszálloda, amely fény- és zajszennyezése mellett számos módon károsan befolyásolhatja a környező élővilágot.

Helyi cselekvés jelentősége

Egyénként, helyi közösségként a globális ökológiai válság megoldásához nyilvánvalóan kevesek vagyunk - helyben azonban óriási hatásunk lehet, és ezen keresztül példát, működő megoldásokat felmutatva a rendszerszintű megoldásokhoz is hozzájárulhatunk. Rendkívül fontos lenne, hogy a helyi közösségek érdemben befolyásolhassák a saját lakóhelyük környékének alakulását, történéseit - ebben mindannyian szerepet vállalhatunk.

Előadó:

Pribéli Levente

